

ZES VLAAMS-NATIONALISTISCHE MYTHEN

Op 18 mei dienden Bart Laeremans en Gerolf Annemans van "Vlaams Belang" een **resolutie** in voor de splitsing van België. De kamer besliste op 1 juni om die in overweging te nemen.

De twaalf samenvattende punten aan het einde (blz 37 en 38) van deze Vlaams Belang-resolutie kunnen worden samengevat in zes Vlaams-nationalistische mythen die de legitimering vormen van de Vlaamsgezindheid in het algemeen.

1. "België" is een kunstmatige staat

"overwegende dat de Belgische omwenteling een noodlottige gebeurtenis was, die een voortijdig einde maakte aan de in 1815 herwonnen eenheid van de Nederlanden onder het huis Oranje-Nassau;"

"overwegende dat België een kunstmatige staat is en dat het ogenblik is aangebroken om het Vlaamse en het Waalse volk hun onafhankelijkheid te verlenen,"

In deze mythe wordt een beeld opgehangen van "Verenigde Nederlanden" die al eeuwen zouden hebben bestaan, en waaraan de Belgische onafhankelijkheid een kunstmatig einde zou hebben gemaakt. Deze Verenigde Nederlanden zijn echter nooit meer geweest dan een historische uitzondering, eerst in de eerste helft van de zestiende eeuw, en dan nog eens gedurende 15 jaar in de negentiende eeuw. Meer algemeen wordt het beeld gepromoot alsof België een puur artificiële constructie zou zijn.

"Vlaanderen" verwijst naar Keltische stammen die aan de kust leefden, of naar het Middeleeuwse "Graafschap Vlaanderen", dat echter onder Frans bewind stond. Een beperkte regio. Het concept "Vlaanderen" zoals wij dit nu kennen groeit op het einde van de negentiende eeuw, en krijgt een territoriale vorm na 1963, bij het vastleggen van de taalgrens. Het huidige "Vlaanderen" is dus gegroeid binnen Belgische context.

Voor wortels van België als natuurlijke historische eenheid kan ik verwijzen naar de voor-Keltische oorsprong van het woordstam "belg" (zoals in "verbolgen"); naar de "Belgae", de min of meer eenheid van Keltische stammen die hier leefden sinds minstens 600VC; naar de Romeinse provincie "Belgica" die bleef tot de aan de val van het Romeinse Rijk in de vijfde eeuw; naar het grondgebied van Vlaanderen, Brabant, Henegouwen en Luxemburg rond 1300 (weliswaar met een breuklijn tussen Frankrijk (Vlaanderen) en het Duitse Middenrijk); naar de Bourgondische Nederlanden ook "Leo Belgicus" genoemd (gegroeid uit de Zuidelijke Nederlanden); naar de Spaanse en Oostenrijkse Zuidelijke Nederlanden;

naar het “België” onder Napoleon en naar het feit dat ook de Nederlanders ten tijde van Willem I de Zuidelijke provincies met “Belgisch” aanduiden.

“België” als territorium is dus niet arbitrair en niet kunstmatig, geen “ongelukje uit de geschiedenis”, zoals deze Vlaams-nationalistische mythe wil doen geloven, wel integendeel.

2. “België” is een Franstalig (Bourgeois)-project

“overwegende dat Vlaanderen nooit heeft aangestuurd op de afscheuring van Noord-Nederland en dat de Belgische omwenteling hoofdzakelijk een opstand was van Walen en Franstalige vreemdelinge;”

“overwegende dat het Belgische federalisme de Vlamingen slechts een schijnautonomie heeft opgeleverd en dat het federalisme een wapen is in handen van het Belgisch-francofone establishment om de Vlaamse meerderheid te neutraliseren;”

Deze mythe verhaalt dan weer de “kolonisatie” van Vlaanderen door Franstalige (Waals, Franse) legers, zodat Vlaanderen tegen zijn wil werd onttrokken aan het Nederlandse bestuur van Willem. Belgicistische Vlamingen bestaan niet in dit verhaal, laat staan het feit dat flaminganten ook binnen Vlaanderen een minderheid uitmaken.

In werkelijkheid waren alleen enkele rijkere burgers uit Lokeren, Gent en Antwerpen, omwille van commerciële belangen tegen de Belgische Revolutie. De vrees voor een sluiting van de Schelde, vermoed ik, zal daar wel in meegespeeld hebben. Er bestond Vlaamse weerstand, maar van een orangistische minderheid. In de meeste Belgische (dus ook “Vlaamse”) steden bestonden er revolutionaire centra.

Daartegen staat dat de Belgische revolutie een gevolg was van hongersnood en van een proletarische opstand, dat de invloedrijke kerk tegen Willem I was, en dat de liberalen zijn bewind te betuttelend vonden.

Naast de anti-klerikale orangisten is er een flamingante stroming ontstaan bij sommige anti-socialistische klerikalen. Zij zagen in het francofone het goddeloze. Omwille van dit klerikaal flamingantisme hield de socialistische beweging zich op zijn beurt in hoofdzaak afzijdig van de “Vlaamse Zaak”, maar toch ontstond er een kleinere beweging die het klerikalisme in Vlaanderen wou bekampen.

Ook vandaag is dus slechts een minderheid van de Vlamingen echt flamingant, maar de mythe van de Belgisch-francofone overheersing wordt levendig gehouden. Het is alsof er geen Belgicistische Vlamingen bestaan. De kiescijfers bewijzen nochtans het tegendeel.

De flamingante minderheid heeft getracht “op de wip” te gaan zitten, en zich aan te bieden als wat het verschil kan maken in de strijd tussen de grote partijen. Daardoor krijgt die minderheid politiek te veel aandacht en gewicht.

Deze eerst twee mythen vormen de kern van de flamingante geschiedenisvervalsing, Vlaams-nationalistisch revisionisme, waarmee de Vlaamse beweging zichzelf wil legitimeren. Als België kunstmatig is en Waals/Franstalig plegen diegenen die het willen behouden een aanslag op “De Vlamingen”. Echt verbazend is het dus niet dat van de 38 bladzijden van de VB-resolutie er ongeveer 30 over de geschiedenis van België gaan. Revisionisme is nu eenmaal een tactiek van rechts in het algemeen, en blijkbaar van het Vlaams-nationalisme in het bijzonder.

De vraag in hoeverre Nederland Vlaams separatisme in het algemeen en dit revisionisme in het bijzonder aanmoedigt uit orangistische ambitie, is ook niet zonder belang.

Voor wie meer wil lezen over de Belgische geschiedenis: “België, de Geboorte van een Staat” (Roland Van Opbroeck), “Nieuwe Geschiedenis van België” (Els Witte e.a.), “Politieke Machtsstrijd in en om de voornaamste Belgische Steden” (Els Witte), “De lage landen 1780/1980” (E.H.Kossmann), “Nieuwe Encyclopedie van de Vlaamse Beweging”, “Museum van de Vaderlandse Geschiedenis” (Nederland)

3. “België” kost Vlaanderen veel geld

“overwegende dat het Belgische bestuur voor Vlaanderen een periode van taal- en culturele onderdrukking inluidde, alsmede van economische neergang, en dat deze periode meer dan honderd jaar geduurd heeft;”

“overwegende dat Vlaanderen geen enkel belang heeft bij de instandhouding van de Belgische staat en dat die instandhouding voor de Vlamingen een jaarlijkse financiële aderlating betekent;”

“overwegende dat Vlaanderen telkens een prijs moet betalen voor de verwerving van meer autonomie, wat een inbreuk betekent op het principe van het zelf beschikkingsrecht der volkeren;”

Een eerste bedenking die ik maak bij de getallen over de transfers, is of ze wel behoorlijk berekend worden. De rekenwijze zelf verdient aandacht, en, in het bijzonder, de vraag of er niet-financiële elementen daarin moeten verwerkt worden, zoals milieu en sociaal kapitaal. Een doorgedreven economische ontwikkeling van de Franstalige provincies zou mogelijk een sterke teloorgang van het milieu veroorzaken.

Een tweede bedenking is dat de transfers geen vaste, overeengekomen sommen zijn, maar een gevolg van pariteiten en verdeelsleutels. De Waalse bijdrage aan de federale “pot” zou te klein zijn. Zal dit altijd zo blijven? Mogelijk is dat het aangekaarte onevenwicht slechts tijdelijk.

Indien er toch iets schort aan deze herverdeling, waarvan de gewraakte transfers het gevolg zijn, dan kunnen die sleutels aangepast worden in een Belgische context. Een splitsing van België is daartoe niet-noodzakelijk en overbodig.

België als geheel is groener, multicultureler, cultureler en minder economisch hard dan Vlaanderen apart, dus heb ik er **als Vlaming** belang bij dat België blijft bestaan. Belangrijker immers dan de vraag hoeveel de transfers bedragen, is de vraag hoe dit geld zou besteed worden als het in Vlaanderen zou blijven. Aan wie zou het ten goede komen? Aan “De Vlamingen”, aan noodlijdende groepen, of aan Vlaamse superbegoeden, om ze nog wat rijker te maken? In dat laatste geval is het geld in kwestie beter besteed in Wallonië.

4. “België” kan geen democratie zijn

“overwegende dat België geen democratische staat is omdat de Waalse minderheid evenveel macht heeft als de Vlaamse meerderheid;”

“overwegende dat er geen algemeen Belgisch belang bestaat, waardoor België evenmin een democratie kan zijn;”

Dat de Waalse minderheid evenveel macht zou hebben als de Vlaamse meerderheid, daar kan je aan twifelen. De zetelverdeling in de Kamer is niet paritair. Bovendien is democratie meer dan de dictatuur van de meerderheid.

Dat er geen Belgisch algemeen belang zou zijn, klopt dan ook weer niet, zolang er federale bevoegdheden en projecten bestaan. Zo lang België bestaat, bestaat zijn algemeen belang.

Zelfs als het niet zou bestaan, kan je daar geen “anti-democratisch argument” uit afleiden. Het is niet omdat er geen algemeen belang is, dat de beslissingen genomen binnen het grondgebied van België noodzakelijk ondemocratisch genomen zouden zijn.

De mythe gaat niet zozeer over de huidige toestand van de democratie in België, die men wel kan omschrijven als participatie. Deze flamingante mythe houdt echter meer in: België **kan** geen democratie zijn. Juist dit woord toont dat het om een mythe, zelfs een soort “geloofspunt” gaat.

5. Het Vlaamse Volk bestaat en is verschillend en tegengesteld aan het Waalse Volk

“overwegende dat er geen Belgisch volk en geen Belgische natie bestaat,

maar dat er op het grondgebied van België een Vlaams, een Waals en een deel van het Duitse volk leven;"

"overwegende dat Vlaanderen en Wallonië twee totaal verschillende maatschappijen zijn met andere gevoeligheden, andere inzichten en voorkeuren, en dat deze maatschappijen steeds minder met elkaar te maken hebben;"

“Het Belgische volk” bestaat op zijn minst in die definitie van “Belgische onderdanen”. Er zijn ook best heel wat Belgen, waaronder Vlamingen, die zich Belg voelen.

Een principiële anti-Belgische retoriek is dus in de eerste plaats discriminerend en onverdraagzaam tegenover de burgers die zich niet als “Vlaams” of “Waals” profileren, maar wel als Belg, Nederlandstalig of Franstalig. Vooral de Nederlandstalige Belgen zijn “verzwegen Belgen”, want vooral zij passen niet in de “Twee-Volkeren-doctrine” van het Vlaams-nationalisme.

Er leven daarenboven in België mensen met een hele waaier aan nationaliteiten verspreid over het hele grondgebied, nl al diegenen die geen Belgische nationaliteit hebben: België is niet alleen een multi-culturele, maar ook een multi-nationale samenleving.

Anderzijds kan je je afvragen of er wel zoiets bestaat als een Vlaams “Volk”. Immers: “Een Volk” als homogeen bewegende entiteit, bestaat dat eigenlijk wel? Het begrip zelf is een fictie. Een antropologische definitie zegt: “nationalities are imagined communities”.

En als er dan toch “Volkeren” zouden bestaan, bestaat er dan een “Vlaams” Volk?

“Vlaanderen” in de uitgebreide zin is pas ontstaan na de Belgische onafhankelijkheid, en duidt in oorsprong uitsluitend het “Graafschap Vlaanderen” aan. Dit Graafschap is lang een echt deel van Frankrijk geweest, en in die heeft het een andere geschiedenis dan Brabant, Mechelen, Antwerpen of Limburg. Het is pas na 1400 dat het Graafschap historisch verbonden wordt met de andere provincies. Na 1860 begint men in België langzaam te spreken over “Vlaanderen” in de zin dat we het nu kennen. Slechts rond 1900 beginnen sommigen te spreken over “Het Vlaamse Volk”.

Evenmin is er een echt oude gemeenschappelijke taal: het AN is geënt op het Noord-Nederlands en vond pas ingang na 1932. Zelfs nu wordt het nog gecontesteerd door aanhangers van de Vlaamse dialecten.

De godsdienst is wel overwegend katholiek, maar de katholieke verbondenheid strekt ver buiten Vlaanderen, dus ligt hierin ook geen onderscheidend element. Ook geografisch is er geen eenheid van De Panne tot Maaseik, die zou stoppen bij de taalgrens.

De enige eenheid waarop een vermeend “Vlaams Volk” berust, is dus het gebruik van een in hoofdzaak kunstmatig en Noord-Nederlands AN.

En als er een “Vlaams Volk” zou bestaan, is het dan onderscheiden of tegengesteld aan het “Waalse Volk”? De reële cultuurkloof met Nederland is immers veel groter dan de vermeende met Wallonië. Zeker, er zijn accentverschillen, net als er accentverschillen zijn tussen Vlaamse regio’s onderling. Complementair zou een betere term zijn dan “teggengesteld”. Het flamingantisme legt er zich op toe de verschillen tussen de streken uit te vergroten, om zo hun mythe te onderbouwen. Door de voortdurende migratie binnen België wonen vele voormalige Vlamingen in Wallonië en omgekeerd, vele voormalige Walen wonen boven de taalgrens: de Belgische bevolking is uitermate vermengd.

Wat betreft “volkeren” zijn twee invalshoeken nefast: de leer het autonome en homogene “Volk” en de leer van een volk als toevallig en arbitrair groepje onderdanen van een staat.

Is een samenleving dan niet homogeen, maar multicultureel, die culturen kunnen wel verbanden leveren. Religieuze, culturele, geografische, maar ook genetische, eugenetische en epi-genetische. Eenheden die blijven ondanks migraties en historische turbulenties.

Zo zijn natuurlijke historische eenheden mogelijk, waarin verschillende culturen vreedzaam samenleven, in plaats van te streven naar overheersing, assimilatie of confrontatie.

6. Zonder “België” zou Brussel niet verfranst zijn

“overwegende dat het Belgische feit ertoe heeft geleid dat Brussel vandaag een hoofdzakelijk Franstalige stad is en dat Vlaanderen en Brussel steeds verder uit elkaar drijven,”

Een hoofdstad in België zal altijd tweetalig zijn, gezien de normale migraties van de ander streken er naartoe. Een hoofdstad is in de meeste landen ook een ietwat aparte regio. De verfransing van Brussel is dus niet het gevolg van een Franstalig complot, maar voor een belangrijk deel althans, een normaal gevolg van de rol van Brussel als hoofdstad.

Een hoofdstad is niet alleen een aantrekkingspool voor de andere streken van België, zij is, en zeker in het geval van Brussel, het centrum van

internationale migratie: Brussel is tevens de “hoofdstad” van Europa, de NATO is er gevestigd, en niet-Belgen trekken eerst naar Brussel, voor ze zich vestigen in een andere Belgische stad. Dit brengt ook “verfransing”, en andere teloorgang van “het Nederlands” met zich mee, opnieuw, zonder dat er sprake is van een Franstalig of Waals complot.

In het algemeen kan men zich afvragen of “verfransing” niet valt onder de vrijheid van vereniging. Bovendien bestaat er in heel België taalvrijheid. Als Vlamingen dus uit vrije wil beslissen om Frans te spreken en in een zelfde wijk te gaan wonen, is dat hun grondwettelijk recht. Verfransing kan dus ook een gevolg zijn van vrije en legitieme wilsbeschikking van Vlamingen.

Hoe verder?

De kamer besliste de resolutie **in overweging te nemen** (kamerverslag blz 25-27), omwille van democratische beleefdheid: we bespreken alles, dus ook een Vlaams Belang-resolutie. De Waalse partijen stemden tegen, de Vlaamse voor, met vermelding dat ze de inhoud niet steunden.

Er bestaat wel het gevaar dat andere Vlaamse partijen het radicaal Vlaams Belang-standpunten aangrijpen om later zelf verzachte separatistische punten naar voor te brengen. In dat geval zou er een soort samenwerking zijn tussen het Vlaams Belang en de andere Vlaamse partijen.

Nodig is dus dat de Vlaamse partijen deze resolutie kordaat afwijzen en zich uitspreken en inzetten voor een hereniging van België.

Ondertussen is immers duidelijk dat er gestreefd wordt naar een monocultureel Vlaanderen. België daarentegen is per definitie multicultureel. Het **separatisme van het Vlaams Belang** kan niet los gezien worden van haar andere onverdraagzame standpunten, sterker: zijn racisme is een gevolg zijn Vlaams-nationalisme, niet omgekeerd. Als het Vlaams-nationalisme mildert, zal ook de aanhang van het racisme verkleinen.

Op de vraag wat de houding is van het Vlaams Belang tegenover Belgicistische Vlamingen, merk ik in commentaren weinig antwoord. Volgens bovenstaande Vlaams Belang-mythologie bestaan die immers niet, en, als ze zouden bestaan, moeten die waarschijnlijk ook aanpassen of opkrassen.

Staan we, in een separatistische scenario, voor een volksverhuis in onze streken?